

ZPRÁVY DNE

ÚSTAVNÍ SOUD

Lastovecká odešla, poměr je 7 : 7

BRNO Ústavní soud je opět nekompletní: včera skončilo desetileté funkční období Dagmar Lastovecké. Ta mimo jiné připravovala nálezy, v nichž se postavil Ústavní soud na stranu šéfky Nejvyššího soudu Ivy Brožové proti prezidentu Václavu Klausovi, který ji chtěl sesadit. Zásáhla také do způsobu výpočtu důchodů nevýhodného pro lidi s vyššími příjmy. Pomohla obcím bojujícím s rozšířením ruzyňského letiště a radnicím k právu regulovat provoz restaurací. Řešila na tři tisícovky případů, nevyřešených jich nechává 47. Ode dneška je na soudu 7 soudců jmenovaných Klausem a stejný počet s dekretem Miloše Zemana. Ten prohlásil, že už jméno nástupce Lastovecké má, ale nezveřejnil ho. Lastovecká LN potvrdila, že si hodlá odpočinout – s návratem do politiky, kde působila jako primátorka Brna či senátorka, nepočítá. miš

ÚTOK NA DRAVCE

Někdo zabil dalších 19 vzácných ptáků

RADEŠÍN Už minulý týden našli ornitologové u Radešína na Litoměřicku desítky otrávených dravců. Ve čtvrtek tam objevili dalších 19, většinou zřejmě opět otrávených, ale také zastřelených. Mezi mrtvolami ležel i kriticky ohrožený luňák červený. Jednoho vzácného motáka lužního ornitologové v kritickém stavu převezli do záchranné stanice. „V oblasti zřejmě rádí psychopata. Je otázka, zda si uvědomuje možné následky, třeba pokud by se prudký jed karbofuran dostal do zdrojů pitné vody,“ uvedl ornitolog Zdeněk Vermouzek. dom

MAREK KERLES

PRAHA Pravici pro předčasné volby podpoří vlivný zastánce.

Do kampaně se zapojí miliardář Karel Janeček. Muž, který na sklonku loňského roku rozjel maratón kazatelské turné Pozitivní evoluce.

Na ideu, že i díky veřejným mítinkům vymete z politiky „zlojedy“, nalákal tisíce lidí. Přímou kandidátku ale jejich potenciál využít nyní nechce. Jen se vymezí proti nástupu levice. A klíčové hráče politiky chce při vlastních besedách dále tlačit ke změně volebního systému.

„Pokud by komunisté, ČSSD a SPOZ získali ve volbách ústavní většinu, bylo by to ohromné riziko pro demokracii,“ varuje Janeček. Miliardář dále potvrdil, že do kampaně před volbami sice promluví, ale nechce přímo podpořit žádnou stranu či hnutí.

Vyjádří se ale k jednotlivým kandidátkám, které považuje za naděje pro další vývoj. „Konkrétní jména ale ještě zvažuji,“ řekl LN.

Například před prezidentskými volbami Janeček podpořil šéfa TOP 09 Karla Schwarzenberga.

To by mohl zopakovat i nyní. Doporučení pro celou topku ale dávat nehodlá.

Pozitivní evoluce zpomalila. Neusnula ale navzdů

Žádný uchazeč o hlasy veřejnosti (kandidát ani strana) prý nemůže počítat ani s jeho finanční podporou.

Přesto chce Janeček před volbami přijít do styku se všemi lidry stran. V průběhu podzimu uspořádá seriál besed, na nichž bude politiky a volební kandidáty přesvědčovat,

Podnikatel a matematik Karel Janeček při turné Pozitivní evoluce loni zaplnil třeba i pražskou Lucernu

FOTO MAFRA - PETR TOPIČ

aby podpořili změnu volebního systému. Podle Janečka současný stav produkuje „zlojedy“ a brání v cestě do politiky lidem s vysokými morálními a profesionálními kvalitami.

Proto by v budoucnu měli lidé volit v 81 volebních obvodech, do

nichž by strany nominovaly maximálně dva kandidáty a volič by navíc měl právo takzvaného minusového hlasu, vyjadřujícího, koho ve sněmovně nechce.

„Tuto změnu budeme prosazovat v předvolební kampani i po volbách. Doufám, že se nám ji podaří

prosadit do dvou let. Pokud se lidé spojí a budou požadovat změnu, musí politici reagovat. Či vysvětlit, proč nechťjí ve vedení státu kvalifikované a férové lidi,“ míní Janeček.

Zároveň chce navázat na projekt Pozitivní evoluce. I když při

znává, že po velképém startu trochu usnul. „Hodně jsme se věnovali žalobě na prezidenta Klause kvůli amnestii,“ míní Janeček. Bojovat musel i s tím, že lidé za projektem hledali skryté zájmy. „Uznávám, projekt zpomalil. Ale fungovat bude dál,“ říká Janeček.

Zajímavé, říká bledý Rath nad krabicí

Dokončení ze strany 1

Záběr dál ukazuje, jak policistka telefonuje státnímu zástupci a sděluje mu, že zadrželi poslance České republiky. Vyšetřovatelka žádá žalobce, aby vyzooměl předsedkyni Poslanecké sněmovny Miroslavu Němcovou. Kameraman několikrát najede na krabici, která dál stojí Rathovi u nohou. Pořád je v igelitové tašce, stále je přelepená páskou.

K prohlídce se mezitím dostavil svědek – takzvaná osoba nezúčastněná. Rath zatím slyšel pouze to, že jej policisté zatkl kvůli úplatku. „Jakému úplatku?“ ptá se policisté. Jeden z policistů mu říká, že jde

o zakázku na rekonstrukci zámku Buštěhrad.

„Mám jen hotovost v peněžence. Jen jsem dostal od kolegyne víno, že mi ho dává, ať si ho doma vypiju,“ říká policistům a dívá se směrem ke krabici na zemi.

Poté, co vyndá svou peněženko a telefon, policista ho začne prohlédávat. Kamera zabírá tašku s krabicí u jeho nohou.

„Co je v té tašce?“ ptá se policistka.

„Mám za to, že je v ní víno,“ říká Rath.

Běžovo-hnědá krabice je přelepena lepící páskou. Policista v rukavicích dva pruhy strhne.

„Vino to nebude,“ ujede detektivovi, když otevře víko.

„To je zajímavé,“ odvětví pouze Rath. Velké překvapení v jeho hlase vytušit ale nelze.

Detailní záběr ukazuje, že je otevřená krabice s nápisem Malbec 2011 až po okraj naplněna bankovkami. Jsou v ní vyskládané ve dvou řadách.

Z Rathovy hnědé brašny policista mezitím vytáhne teleskopický obušek. Rath se rezignovaně opře o vrata garáže a dívá se směrem od krabice. Kamera několikrát přitáhne jeho tvář. Je bílá. Jako by se z ní vytratila veškerá krev.

Blesky fotoaparátu a policisté

Korupční kauza Davida Ratha

krabici zavrou, zalepí páskou a vloží do bílého pytle, který sešijí a zapečetí. Rath po celou dobu mlčí. Nakonec ještě podepíše protokol o tom, že vše bylo řádně zapečetěno. Klíčový videozáznam končí, operace trvala 32 minut.

Podrobný popis citlivého videozáznamu je důležitý hned ze dvou důvodů: jednak by neměl opustit soudní síň, soudce Robert Pacovský nedovolil přítomnost kamer. A druhý, mnohem důležitější důvod: Rath se snaží trestní senát přesvědčit, že peníze do krabice podstrčila policie. „Počítal jsem si to a na devět minut zmizela z hledáčku,“ řekl Rath včera u soudu.

„Z mých pohledů je jasné, že jsem se zabýval úplně něčím jiným. Nevím, co se s tou krabicí dělo,“ tvrdí.

Je pravdou, že kamera po celou dobu nemířila na krabici. Opakovaně se však u ní zastavila. A stála vždy na stejném místě u Rathových nohou. A co víc: ani David Rath, ani nezúčastněná osoba na záznamu neprotestují. Opravdu by si Rath nevsíml, že mu krabici odnášejí, když mu stála u nohou?

lidovky.cz

Sledujte proces on-line na www.lidovky.cz

inzerce

VSFS

90%

NAŠICH STUDENTŮ SOCIÁLNÍ POLITIKY ZJIŠTÍ, ŽE ŽIVOT NENÍ JEN O PENĚZÍCH

Vysoká škola finanční a správní

Bakalářské a magisterské studijní obory:
/ ekonomické / společněso-vědní
/ právně-správní / informatické

www.vsfs.cz

Vymýšlí léčivý koktejl z bílkovin

EVA VLČKOVÁ

PRAHA Vystudovala střední zdravotnickou školu a už měla domluveno v nemocnici, že tam nastoupí jako sestřička. „Pak jsme se ale s kamarádkou rozhodly zkusit přece jen vysokou školu, i když už bylo po termínu přihlášek na většině fakult,“ vzpomíná brněnská rodačka Helena Kupcová Skalníková. A vyplatilo se.

Dnes patří mezi nejperspektivnější výzkumníky ve svém oboru. Věnuje se bílkovinám kmenových buněk a jejich možnému využití k léčbě. Ke své specializaci se dostala při doktorském studiu. „Fascinovalo mě, že všechny buňky v lidském těle mají stejnou DNA, a přesto jsou jiné – v játrech, v mozku či v srdci. Záleží na tom, které geny jsou v nich zapnuté a přepínají se do bílkovin. To určuje, jak buňka vypadá,“ vysvětluje.

Helena Kupcová Skalníková zkoumá mechanismy, které kmenovou buňku předurčují k tomu, co z ní nakonec vyroste.

V Ústavu živočišné fyziologie a genetiky v Liběchově se spolu s kolegou zabývala především výzkumem nervových kmenových buněk

speciálně vyšlechtěných miniaturních prasat. „Hlavním posláním výzkumu je příprava optimálních buněčných populací pro léčbu poškození míchy,“ vysvětluje profesor Jan Motlík z tamní Laboratoře buněčné regenerace a plasticity.

Mladá výzkumnice vypracovala spolu s kolegou Petrem Vodičkou jedinečné postupy k identifikaci celého spektra bílkovin. „To je hlavní důvod, proč byly jejich výsledky publikovány v předních proteomických časopisech,“ říká profesor Motlík.

Právě tato metoda jí pomohla otevřít dveře do zahraničí. Strávila půl roku na Univerzitě Johnse Hopkinse v Baltimoru, v poslední době spolupracovala především s Kalifornskou univerzitou v San Diegu a plánuje společný projekt s univerzitou v portugalském městě Braga.

Helena Kupcová Skalníková se podílí i na výzkumu fatální dědičné nemoci zvané Huntingtonova choroba. Objevuje se mezi 35. a 40. rokem věku a způsobuje, že člověk během pěti až deseti let naprosto zchází a skončí s demencí na vozíku. Vlivem odumírajících neuronů tělo přestává fungovat. U dětí při

Helena Kupcová Skalníková (1977)

- Absolvovala **lékařské a přírodovědné obory** na MU v Brně a postgraduální studium na UK v Praze.
- Zabývá se výzkumem **bílkovin kmenových buněk** a jejich využitím v léčbě.

tom existuje 50procentní pravděpodobnost, že chorobu od rodičů zdědí. Liběchovští kolegové genetiky upravili prase a na zvířeti s touto nemocí zkoumají, jak přesně choroba vzniká, jakými změnami se projevuje, jak by bylo možné rozpoznat nemoc z krve a v ideálním případě ji léčit.

S portugalskými kolegy vědkyně plánuje výzkum tzv. mezenchymových kmenových buněk odebíraných z kostní dřeně či tukové tkáně.

Jsou to podpůrné buňky, které zajišťují podmínky pro růst ostatních buněk a už dnes se používají například k léčbě artrózy. Léčivý účinek přitom nemají samotné kmenové buňky, nýbrž jimi vyráběné bílkoviny.

„Zaměříme se na jejich přesné složení. Teoreticky by pak k léčbě místo samotných kmenových buněk mohl sloužit správně poskládaný „koktejl“ z uměle vyrobených bílkovin,“ říká Helena Kupcová Skalníková. Vedle léčby klouby by se mohl uplatnit třeba při regeneraci nervové tkáně po mozkové mrtvici nebo srdečního svalu po infarktu.

Teď ale musí jít věda na čas stranou. V těchto dnech čeká badatelka dalšího potomka, doma už má dvouletá dvojčata. „Poslední rok a půl jsem pracovala v noci, když děti spaly. Bylo to vyčerpávající, ale bavilo mě to,“ usmívá se nastávající maminka. Hned po půlroční mateřské znovu nastoupila na částečný úvazek do práce. Do 40 kilometrů vzdálené laboratoře dojížděla jen párkrát v měsíci, vedla však práci svých studentů, vyhodnocovala výsledky pokusů a opoňovala vědecké články. Působí třeba i v redakční radě časopisu Živa. „Snažíme se jí vycházet maximálně vstříc. Díky počátečním je práce z domova celkem normální věc,“ uzavírá profesor Jan Motlík.